

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning om överföring av vissa uppgifter till finansministeriet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 september 2007 en proposition med förslag till lagstiftning om överföring av vissa uppgifter till finansministeriet (RP 56/2007 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Heli Backman och lagstiftningsråd Ilkka Turunen, inrikesministeriet
- lagstiftningsråd Erik Strömberg, finansministeriet

- direktör Martti Kallio, Finlands Kommunförbund
- förhandlare Tarja Rantahäli, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorn utbildade FOSU rf
- avtalsfunktionär Hannu Moilanen, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf
- samordnare för samhällskontakter Päivi Järvinen, Löntagarorganisationen Pardia rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Institutet för befolkningsforskning
- kommunala arbetsmarknadsverket KA
- kommunernas pensionsförsäkring
- Kommunernas garanticentral.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att inrikesministeriets kommunavdelning samt enheten för regional- och lokalförvaltning och enheten för KommunIT vid avdelningen för utveckling av regioner och offentlig förvaltning inklusive deras uppgifter överförs från inrikesministeriet till finansministeriet och att vissa enskilda uppgifter överförs till arbets- och näringsministeriet. Till följd av den ändrade indelningen i ansvarsområden överförs länsstyrelserna, Befolkningsregistercentralen och magistraterna från inrikesministeriets till finansministeriets förvaltningsområde. Dessutom överförs beredningen av lag-

stiftningen om och övervakningen av verksamheten vid kommunernas garanticentral, den kommunala pensionsanstalten och kommunala arbetsmarknadsverket från inrikesministeriet till finansministeriet.

I propositionen föreslås att ändringar görs i kommunindelningslagen, lagen om en kommun- och servicestrukturreform, lagen om försök med samarbete inom regioner, lagen om statsandelar till kommunerna, lagen om Kommunernas garanticentral, lagen om kommunala pensioner, lagen om kommunala arbetsmarknadsverket, ärvdabalken, lagen om faderskap, namnlagen, be-

folkningsdatalagen, lagen om hemkommun, lagen om förmyndarverksamhet, lagen om ordnande av intressebevakningstjänster i förmyndarverksamheten, lagen om ett förvaltningsförsök i Kajanaland, lagen om vissa personregister vid magistraterna och lagen om farkostregister.

Dessutom föreslås en lag om överföring av vissa personer och tjänster till finansministeriet.

Propositionen hänför sig till statsbudgeten för 2008.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2008.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Uppgifter som förs över från inrikesministeriet till finansministeriet

Genom propositionen koncentreras det viktigaste arbetet för att utveckla förvaltningen till finansministeriet, vilket finns inskrivet i regeringsprogrammet. Enligt förslaget ska kommunavdelningen, enheten för regional- och lokalförvaltningen och enheten för KommunIT vid avdelningen för utveckling av regioner och offentlig förvaltning vid inrikesministeriet samt deras uppgifter flyttas över till finansministeriet. Vid finansministeriet ingår huvudsakligen avdelningen för utveckling av förvaltningen och personalavdelningen i samma ansvarsområde.

Propositionen är motiverad, anser förvaltningsutskottet. Genom överföringen av inrikesministeriets kommunavdelning och dess uppgifter får statens centralförvaltning bättre samordning av de kommunala frågorna. Av extra stor betydelse är detta för basserviceprogrammet som läggs upp för hela regeringsperioden, men också för den årliga basservicebudgeten som ingår i statsbudgeten. När kommunala uppgifter planeras och tilldelas är det viktigt att på ett så tidigt stadium som möjligt beakta deras konsekvenser för både den kommunala och den offentliga ekonomin. Det medför en hel del synergieffekter att kommunekonomin och statsfinanserna förläggs till ett och samma ministerium. Därmed kan vi också få effektivare analys och planering av åtgärderna inom den samlade offentliga ekonomin. Det är också motiverat att införliva lagberedningen om och övervakningen av den kommunala förvaltningen i samma administrativa enhet för kommunala frågor.

Propositionen kan också anses vara motiverad med avseende på utvecklingen inom offentlig förvaltning. I finansministeriets ansvarsområde ingår bland annat styrmekanismer och organisation av förvaltningen, riktlinjer för utveckling av förvaltningen och allmänna kriterier för statens informationsförvaltning och informationssäkerhet. Det är både organisatoriskt och innehållsligt befogat att flytta över den generella utvecklingen av statens region- och lokalförvaltning, regionindelning, register- och länsförvaltning och informationsförvaltningen mellan stat och kommuner från inrikesministeriet till finansministeriet. Samtidigt understryker utskottet vikten av att noggrant utreda behovet av att samordna datasystem och arbetsredskap till exempel inom registerförvaltningen. Samtidigt är det viktigt att detta beaktas i planeringen och anslagen för verksamheten de närmaste åren.

Sammanfattningsvis kan det sägas att målen för utvecklingen av förvaltningen de närmaste åren är följande: att förbättra tillgången till och kvaliteten på offentlig service, förbättra produktiviteten, öka samarbetet mellan olika aktörer, stödja utvecklingen mot ett kunskapssamhälle och trygga de personella resurserna inom den offentliga förvaltningen. Inom statsförvaltningen är reformer aktuella dels i centralförvaltningen, dels på regional och lokal nivå. Samtidigt håller vi på att genomföra en reform av kommun- och servicestrukturen. Därför är det angeläget att de föreslagna administrativa reformerna kompletterar de pågående förvaltningsreformerna, att befintlig expertis utnyttjas och att utvecklingsåtgärderna samordnas över sektorsgränserna. Vidare bör utvecklingen av regionförvaltningen samordnas med den funktion för områdesutveck-

ling som lyfts över till det nya arbets- och näringsministeriet.

Situationen för de anställda som flyttas

Den aktuella regleringen av ministeriernas ansvarsområden innebär att inrikesministeriets kommunavdelning samt enheten för regional- och lokalförvaltning och enheten för KommunIT vid ministeriets avdelning för utveckling av regioner och offentlig förvaltning förs över till finansministeriet med alla sina uppgifter och anställda. Det föreskrivs om överföringen av vissa personer och tjänster till finansministeriet i det 18:e lagförslaget i propositionen.

Utskottet framhåller att man bör följa principerna för en god personalpolitik och god ledning vid tjänsteförflyttningarna, precis så som föreskrivs i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/1988) och dito samarbetsavtal. Det är viktigt att personalen får information om reformen och har en möjlighet till medbestämmande över hur den genomförs.

Enligt 1 § 2 mom. i det 18:e lagförslaget behåller de anställda som överförs vid överföringen de rättigheter och skyldigheter som gäller enligt deras anställningsvillkor. Uttrycken och ordföljden i bestämmelsen kan ge det intrycket att de överfördas rättigheter och skyldigheter upphör efter överföringen. Meningen är i alla fall att de anställda har kvar de rättigheter och skyldigheter som gäller när lagen träder i kraft, alltså vid överföringen, också i det nya ministeriet, till dess att något annat avtalas eller besluts om dem i lagenlig ordning. Utskottet har sett över ordföljden så att den bättre motsvarar syftet och tidigare uttryck i lagstiftning av detta slag (t.ex. lagen om ändring av polisförvaltningslagen 781/2007, lagen om Lotsverket 938/2003 och lagen om Rederiverket 937/2003).

I 2 mom. ingår också en bestämmelse om att löner som är högre än månadslönen enligt finansministeriets lönesystem tryggas under förutsättning att personens uppgifter vid finansministeriet är minst lika krävande som personens uppgifter vid inrikesministeriet. Ministerierna tillämpar det så kallade nya lönesystemet. Be-

stämmelsen avser att trygga de överförda anställdas löner då de flyttar från ett lönesystem till ett annat. Utskottet konstaterar att de aktuella ministerierna har olika kravbedömningssystem och därmed inte är direkt jämförbara sinsemellan. Det bör beaktas när bestämmelsen tillämpas.

Utskottet anser att situationen för dem som temporärt har hand om uppgifter som kommer att överföras bör uppmärksammas alldeles särskilt. Enligt propositionens motivering kommer de anställda i tidsbestämda anställningar eller tjänster att fortsätta i den nya organisationen så länge deras förordnande gäller. Utskottet hänvisar till statens personalpolitiska riktlinjer att det bör vara permanenta anställningar för permanenta uppgifter och lagfästa kriterier för tidsbestämda anställningar. Vidare påpekar utskottet att det faktum att en uppgift förs över till ett annat ministerium inte i sig duger som argument för att inte förlänga en anställning.

I 1 § 2 mom. i det 18:e lagförslaget sägs att en överföring av tjänsterna inte förutsätter de berörda tjänstemännens samtycke. Enligt 11 § 2 mom. i lagen om statsrådet (175/2003) kan en tjänst och en tjänsteman förflyttas utan tjänstemannens samtycke endast om överföringen eller förflyttningen inte inverkar på tjänstemannens frihet att välja bostadsort. I det aktuella fallet inverkar förflyttningen av anställda och tjänster inte på de berördas frihet att välja bostadsort (se GrUB 3/2007 rd). Förvaltningsutskottet anser att 11 § 2 mom. i lagen om statsrådet som kommit till med grundlagsutskottets medverkan (GrUB 13/2002 rd) innefattar en bestämmelse som i sak svarar mot det föreliggande förslaget.

I regeringsprogrammet sägs att reformen ska tillgodose personalens villkor. Av propositionen framgår det vidare att när frågan om omstrukturering av ministeriernas ansvarsområden bereddes rådde det bred samstämmighet om att de anställda som berörs av reformen garanteras en likvärdig behandling i alla branschregleringar som sker i början av 2008. För utskottet är det helt klart att reformerna genomförs enligt de här riktlinjerna.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslag 18 godkänns med följande ändringar:

att lagförslag 1—17 godkänns utan ändringar och

18.

Lag

om överföring av vissa personer och tjänster till finansministeriet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

(1 mom. som i RP)
(2 mom. som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten)
(3 mom. som i RP)

2 §

(Som i RP)

Helsingfors den 17 oktober 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tapani Tölli /cent
vordf. Tapani Mäkinen /saml
medl. Juha Hakola /saml
Rakel Hiltunen /sd
Heli Järvinen /gröna
Oiva Kaltiokumpu /cent
Elsi Katainen /cent
Timo Korhonen /cent

Valto Koski /sd
Outi Mäkelä /saml
Petri Pihlajaniemi /saml
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Tuula Väättäinen /sd
ers. Veijo Puhjo /vänst
Pauliina Viitamies /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.